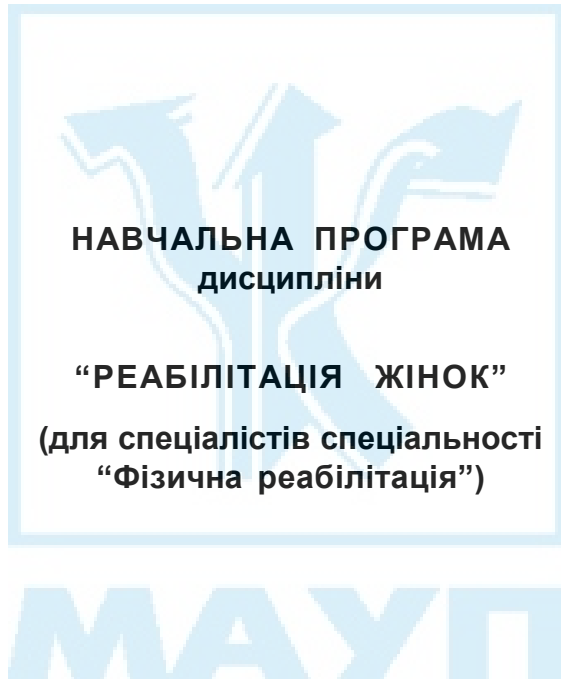

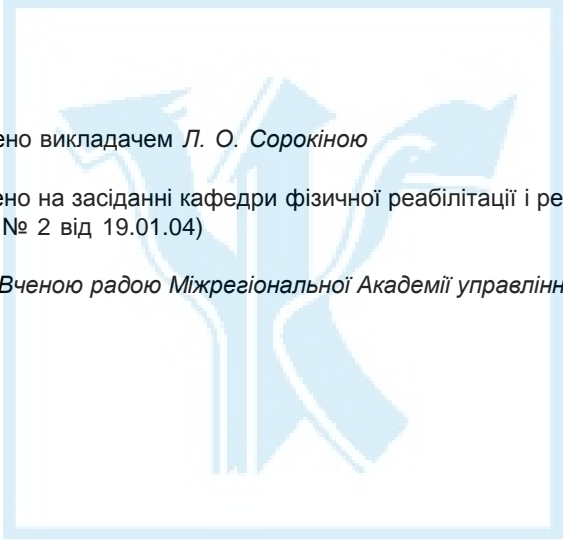
МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Київ 2004

Підготовлено викладачем *Л. О. Сорокіною*

Затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації і рекреації
(протокол № 2 від 19.01.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сорокіна Л. О. Навчальна програма дисципліни “Реабілітація жінок” (для спеціалістів спеціальності “Фізична реабілітація”). — К.: МАУП, 2004. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Реабілітація жінок”, контрольні питання до заліку, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Реабілітація жінок” розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем “спеціаліст” спеціальності “Фізична реабілітація” факультету Управління фізичною культурою, спортом і туризмом.

Мета навчального курсу — удосконалити знання і навички, набуті за базовими дисциплінами спеціальності “Фізична реабілітація”.

Програма дисципліни побудована за блочно-модульним принципом і включає розділи: статеві та вікові особливості структурно-функціональної організації організму жінки, особливості гормональної регуляції, перебігу запальних процесів, специфічні захворювання жіночого організму, особливості дії лікувально-реабілітаційних факторів на організм жінок різного вікового періоду. Актуальність цього напрямку реабілітації зумовлена не лише численними науковими працями, а й участю міжнародних організацій у програмі “Здоров’я жінки”, яка реалізується на міжнародному рівні.

Основою формування знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни “Реабілітація жінок” є лекції, лабораторні заняття, а також самостійна робота з дотриманням методичних вимог і використанням рекомендованої літератури.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **вивчення дисципліни** **“РЕАБІЛІТАЦІЯ ЖІНОК”**

№ пор.	Назва теми
1	Вступ. Особливості структурної організації і функціонування організму жінок
2	Репродуктивна сфера жінок (морфо-функціональні характеристики)
3	Психоемоційна сфера жінок
4	Вікові закономірності формування організму жінок, особливості пубертатного і постменопаузального періодів
5	Дисбіоз (дисбактеріоз) і особливості плинку запальних процесів жіночого організму
6	Фізіологічна вагітність. Комплексна реабілітація жінок у періоди: вагітності, післяпологовому і годівлі
7	Дисгормональні захворювання жінок (мамологія)
8	Особливості реакцій жіночого організму на фізичні навантаження
9	Аліментарні порушення жіночого організму. Комплексна реабілітація жінок з порушеннями харчування
10	Особливості естетичної реабілітації жінок

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“РЕАБІЛІТАЦІЯ ЖІНОК”

Тема 1. Вступ. Особливості структурної організації і функціонування організму жінок

Сучасні проблеми забезпечення здоров'я жінок. Особливості демографічної ситуації у світі та в Україні. Програми міжнародних організацій і уряду України, спрямовані на покращення здоров'я жінок. Нормативно-правове регулювання цього напрямку розвитку суспільства.

Загальнобіологічні відмінності між організмом жінок і чоловіків.

Особливості структурно-функціональної організації організму жінок.

Вплив зовнішніх факторів на організм жінок.

Методи оцінки стану жіночого організму.

Література [1–3; 5; 9; 10; 14; 15]

Тема 2. Репродуктивна сфера жінок (морфо-функціональна характеристика)

Особливості структурно-функціональної організації організму жінок: опорно-руховий апарат, серцево-судинна система, кровотворення, гормональна регуляція, репродуктивна сфери тощо.

Оваріально-менструальний цикл жінок. Регуляція оваріально-менструального циклу. Варіанти порушення оваріально-менструального циклу.

Запліднення та перебіг фізіологічної вагітності. Реабілітація жінок з фізіологічною вагітністю. Патологічна вагітність.

Структура захворюваності жінок, її особливості в Україні.

Деякі особливості реабілітації жінок.

Література [2; 3; 5; 9; 10]

Тема 3. Психоемоційна сфера жінок

Особливості психоемоційної сфери жінок. Вікові відмінності у формуванні психоемоційної сфери жінок: відсутність “езопового” періоду, формування статево-орієнтованої спрямованості жіночої

психіки, вплив “андрогенних” факторів на формування психоемоційної сфери жінок, особливості психогенних реакцій жінок у “критичні” періоди, структура психічних захворювань жінок, особливості пубертатного і післяменопаузального періодів жінок. Проблеми психоемоційної сфери жінок-спортсменок.

Література [3; 15; 17]

Тема 4. Вікові закономірності формування організму жінок, особливості пубертатного і післяменопаузального періодів

Вікові особливості формування організму жінок (дитинство, пубертатний період, дитородний і післяменопаузального періоду).

Морфо-функціональні особливості функціонування організму жінок у різні вікові періоди.

Особливості впливу реабілітаційних факторів на організм жінок у різні вікові періоди. Система індивідуалізації у визначенні методів і засобів реабілітації жінок.

Література [3; 15; 17]

Тема 5. Дисбіоз (дисбактеріоз) і особливості перебігу запальних процесів жіночого організму

Сучасні уявлення про дисбіоз. Теорія “екологічної ніши”. Індивідуальні мікробіологічні екосистеми. Вплив зовнішніх факторів на формування мікробіологічних екосистем організму жінок. Роль природного вигодовування дитини на формування сталих мікробіоцинозів організму.

Проблеми інфекцій, що передаються статевим шляхом, та їх вплив на організм жінок.

Вплив дисбіозу на гомеостатичні механізми жіночого організму.

Сучасні методи, спрямовані на відновлення мікробіоцинозів організму жінок. Включення цих методів до структури реабілітаційних програм.

Проблеми дисбіозів у жіночому спорті.

Література [18]

Тема 6. Фізіологічна вагітність. Комплексна реабілітація жінок у періоді: вагітності, післяпологовому і годівлі

Структурно-морфологічні зміни в організмі жінок під час вагітності, пологів і післяпологовому періодах.

Комплексна реабілітація вагітних жінок, спрямована на фізіологічний перебіг вагітності та пологів (фізична і психологічна попереджувальна реабілітація).

Особливості комплексної реабілітації жінок у післяпологовому періоді (фізична і психологічна реабілітація).

Альтернативні погляди на проведення пологів.

Особливості реабілітації жінок, які мали патологічні пологи та ускладнення.

Література [3; 15; 17]

Тема 7. Дисгормональні захворювання жінок (мамалогія)

Сучасні уявлення про гуморальну регуляцію організму жінок. Синдроми, пов'язані з порушеннями гуморальної регуляції. Вплив зовнішніх факторів на гуморальну регуляцію (синдроми дисгуморальної регуляції: “метаболічний хаос”, “системне запалення”, “поліорганна недостатність”).

Молочна залоза як структурний елемент репродуктивної сфери жінок.

Структурно-функціональна організація молочної залози (вікові та функціональні зміни). Механізми регуляції фізіологічної лактації. Клінічні синдроми змін у молочній залозі, які пов'язані з порушеннями в системі гуморальної регуляції жіночого організму.

Проблеми дисгормональних змін у молочних залозах жінок-спортсменок.

Комплексна реабілітація жінок с дисгормональними захворюваннями молочних залоз.

Література [3; 15; 17]

Тема 8. Особливості реакцій жіночого організму на фізичні навантаження

Особливості змін опорно-рухового апарату жінок під впливом фізичних навантажень.

Вікова залежність ремоделювання кісткової тканини жінок. Синдроми “втрати кісткової тканини” і “втомні переломи”. Заходи запобігання виникненню синдромів змін кісткової тканини.

Вікові особливості осифікації кісток. Синдроми, пов’язані з фізіологічними процесами формування опорно-рухового апарату.

Особливості реабілітації жінок з уродженими і набутими вадами опорно-рухового апарату.

Комплексна реабілітація жінок із захворюваннями суглобів і м’язів.

Література [1–3; 6; 8; 10–17; 19; 20]

Тема 9. Аліментарні порушення жіночого організму. Комплексна реабілітація жінок з порушеннями харчування

Особливості обміну речовин в організмі жінок. Причини і наслідки гуморально-метаболических порушень організму жінок. Класифікація ожиріння у жінок. Методи визначення дефіциту або зайвої ваги жінок.

Проблеми гіпербулії та анорексії жінок. Психогенні та метаболическі фактори виникнення. Сучасні погляди на коригування ваги тіла жінок.

Проблеми аліментарних порушень в організмі жінок-спортсменок.

Особливості реабілітації жінок із дефіцитом або зайвою вагою.

Література [3–5; 7; 9; 14; 20]

Тема 10. Особливості естетичної реабілітації жінок

Історичні та сучасні естетичні погляди на жінок.

Трансформування ролі жінки в суспільстві. Емансипація та гендерна політика в сучасному суспільстві.

Сучасні погляди на фізичну та психоемоційну досконалість жінки.

Методи і засоби естетичної реабілітації жінок. Вікові особливості естетичної реабілітації жінок.

Література [3; 10; 18; 20]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Програми міжнародних організацій і уряду України, спрямовані на покращення здоров'я жінок.
2. Нормативно-правове регулювання охорони здоров'я жінок.
3. Особливості структурно-функціональної організації організму жінок.
4. Особливості зовнішніх (у тому числі екологічних) факторів на організм жінок.
5. Особливості структурно-функціональної організації організму жінок: опорно-руховий апарат, серцево-судинна система, кровотворення, гормональна регуляція, репродуктивна сфера тощо.
6. Регуляція оваріально-менструального циклу.
7. Варіанти порушення оваріально-менструального циклу жінок.
8. Запліднення та перебіг фізіологічної вагітності.
9. Реабілітація жінок з фізіологічною вагітністю.
10. Реабілітація жінок з різними видами патологічної вагітності.
11. Вікові відмінності у формуванні психоемоційної сфери жінок: відсутність “езопового” періоду, формування статево-орієнтованої спрямованості жіночої психіки, вплив “андрогенних” факторів на формування психоемоційної сфери жінок, особливості психогенних реакцій жінок у “критичні” періоди, структура психічних захворювань жінок, особливості пубертатного і післяменопаузального періодів жінок.
12. Проблеми психоемоційної сфери жінок-спортсменок.
13. Вікові особливості формування організму жінок (дитинство, пубертатний період, дитородний і післяменопаузального періоди).
14. Морфо-функціональні особливості функціонування організму жінок у різні вікові періоди.
15. Особливості впливу реабілітаційних факторів на організм жінок у різні вікові періоди.
16. Система індивідуалізації у визначенні методів і засобів реабілітації жінок.
17. Вплив зовнішніх факторів на формування мікробіологічних екосистем організму жінок.
18. Роль природного вигодовування дитини на формування сталих мікробіоценозів організму.
19. Проблеми інфекцій, що передаються статевим шляхом, їх вплив на організм жінок.

20. Вплив дисбіозу на гомеостатичні механізми жіночого організму.
21. Сучасні методи, спрямовані на відновлення мікробіоцинозів організму жінок та їх сумісність зі структурою реабілітаційних програм.
22. Проблеми дисбіозів у жіночому спорті.
23. Структурно-морфологічні зміни в організмі жінок під час вагітності, пологів і післяпологовому періодах.
24. Комплексна реабілітація вагітних жінок, спрямована на фізіологічний перебіг вагітності та пологів (фізична і психологічна попереджувальна реабілітація).
25. Особливості комплексної реабілітації жінок у післяпологовому періоді (фізична і психологічна реабілітація).
26. Особливості реабілітації жінок, які мали патологічні пологи та ускладнення.
27. Особливості реабілітації жінок, які мали патологічні пологи, зумовлені соматичними захворюваннями.
28. Вплив зовнішніх факторів на гуморальну регуляцію організму жінок (синдроми дисгуморальної регуляції: “метаболічний хаос”, “системне запалення”, “поліорганна недостатність”).
29. Структурно-функціональна організація молочної залози (вікові та функціональні зміни).
30. Клінічні синдроми змін у молочній залозі, пов’язані з порушеннями в системі гуморальної регуляції в жіночому організмі.
31. Особливості дисгормональних змін у молочних залозах жінок-спортсменок.
32. Особливості змін опорно-рухового апарату жінок під впливом фізичних навантажень.
33. Вікова залежність ремоделювання кісткової тканини жінок.
34. Синдроми “втрати кісткової тканини” і “втомні переломи”.
35. Синдроми, які пов’язані з фізіологічними процесами формування опорно-рухового апарату.
36. Особливості реабілітації жінок з уродженими і набутими вадами опорно-рухового апарату.
37. Комплексна реабілітація жінок із захворюваннями суглобів і м’язів.
38. Особливості обміну речовин в організмі жінок.

39. Причини і наслідки гуморально-метаболических порушень організму жінок.
40. Класифікація ожиріння у жінок.
41. Проблеми гіпербулії та анорексії жінок.
42. Психогенні та метаболічні фактори виникнення аліментарних порушень в організмі жінок.
43. Проблеми аліментарних порушень в організмі жінок-спортсменок.
44. Особливості реабілітації жінок з дефіцитом або зайвою вагою.
45. Історичні та сучасні естетичні погляди на жінок.
46. Трансформування ролі жінки в суспільстві.
47. Емансипація та ґендерна політика в сучасному суспільстві.
48. Сучасні погляди на фізичну і психоемоційну досконалість жінки.
49. Методи і засоби естетичної реабілітації жінок.
50. Вікові особливості естетичної реабілітації жінок.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Агаджанян Н. А., Катков А. Ю.* Резервы нашего организма. — М.: Знание, 1979.
2. *Башкиров П. Н.* Учение о физическом развитии человека. — М.: Изд-во МГУ, 1962.
3. *Биология человека* / Под ред. Дж. Харрисона. — М.: Мир, 1979.
4. *Всемирная организация здравоохранения.* Привычная двигательная активность и здоровье / Региональные публикации ВОЗ. — Копенгаген, 1982. — 195 с.
5. *Данилов Ю. Е.* Современные проблемы медицинской и социальной реабилитации. — М., 1979.
6. *Касавина Б. С., Торбенко В. П.* Жизнь костной ткани. — М.: Наука, 1979.
7. *Кирсанов А. И.* Функционально-морфологические аспекты в клинике внутренних болезней. — СПб.: Изд-во ГМУ, 1996.
8. *Коваленко Е. А., Гуровский Н. Н.* Гипокинезия. — М.: Медицина, 1980.
9. *Лондо М. А.* Молекулярная природа отдельных физиологических процессов. — М.: Наука, 1985.

10. *Мажуга П. М., Хрисанфова Е. Н.* Проблемы биологии человека. — К.: Наук. думка, 1980.
11. *Никитюк Б. А.* Адаптационно-компенсаторные преобразования костно-суставного аппарата к нарастающим физическим нагрузкам.
12. *Никитюк В. А.* Общая спортивная морфология. — М.: Цолифк, 1980. — 68 с.
13. *Руководство по кинезиотерапии / Под ред. Л. Бонева, П. Слинчева, Ст. Банкова.* — София: ФИС, 1978. — 357 с.
14. *Саркисов Д. С., Пальцев М. А., Хитров Н. К.* Общая патология человека. — М.: Медицина, 1995. — 272 с.
15. *Сорокин А. П., Стельников Г. В., Вазин А. Н.* Адаптация и управление свойствами организма. — М.: Медицина, 1977. — 260 с.
16. *Сорокин В. А., Башкин И. Н.* Комплексный учебный материал по анатомии и морфологии человека: Учеб. пособие: В 3 ч. — Запорожье: ЗГУ, 2003.
17. *Спортивные травмы. Основные принципы профилактики и лечения / Под ред. П. Ренстрема.* — К.: Олимп. лит., 2002. — 379 с.
18. *Шендеров Б. А.* Медицинская микробная экология и функциональное питание. Т. 1; 2. — М.: ГРАНТЬ, 1998.
19. *Энока Р. М.* Основы кинезиологии. — К.: Олимп. лит., 2000. — 400 с.
20. *Юмашев Г. О., Ренкер К.* Основы реабилитации. — М., 1973.

МАУП

З М І С Т

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Реабілітація жінок”	3
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Реабілітація жінок”	4
Контрольні питання до заліку	8
Список рекомендованої літератури.....	10

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-1777

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП